

TRT-AVRUPA YAYIN BİRLİĞİ (EBU)

**ANITSAL ALANLAR – IV
(Gizli Yerler)**

**MEMORIAL SITES – IV
(Secret Places)**

SAVAŞIN KIYISINDA İnönü-Churchill Buluşması

**Belgesel Film
Süre: 28':48"**

**Yapım-Yönetim
Muzaffer Evcı**

**Yapım-Yönetim Yardımcısı
Nurten Şalıkara**

**Metin Yazarı
Muzaffer Evcı
Nurten Şalıkara**

**EBU Sorumlu Yapımcı
Kirsten Praller**

**EBU Proje Koordinatörü
Pierre Duret**

**TRT - EBU
© 2007**

SAVAŞIN KIYISINDA İnönü-Churchill Buluşması

ANITSAL ALANLAR JENERİĞİ (15")

1- 10:00:00-10:00:21 Jenerik

SESLENDİRME 2 - 10:00:25-10:00:40

Adana yakınında küçük bir belde... Beldenin içinde özel bir park ve tarihi bir vagon... Buranın kaderi 1943'teki bir olayla değişecekti...

Kararma-Açılma

SESLENDİRME 3 - 10:00:43-10:00:55

Yıl 1923... Osmanlı İmparatorluğu'nun kaybettiği toprakların önemli bir kısmının Kurtuluş Savaşı'yla kazanılmasıyla birlikte Anadolu'da yeni bir devlet doğar: Türkiye Cumhuriyeti.

SESLENDİRME - 4 10:00:55-10:01:07

Cumhuriyetin kurucusu Atatürk ve arkadaşlarının olağan üstü çabalarıyla yeni devletin temelleri atılır; modern, laik bir devlet oluşturmak için devrimler birbirini izler...

SESLENDİRME 5 - 10:01:07-10:01:16

Savaştan yorgun çıkan halk, Cumhuriyet'in ilk yıllarında önemli ekonomik ve siyasal atılımları birbiri ardına gerçekleştirir.

SESLENDİRME 6 - 10:01:16-10:01:25 (29)

Atatürk, genç Cumhuriyet'in ilerici yüzünün ve yeni kalkınma hamlelerinin temsilcisi olan Beyaz Tren'le yurt gezilerine çıkmaktadır.

SESLENDİRME 7-10:01:33-10:01:41 (46)

Türkiye ilerlemektedir; fakat 1929 Büyük Bunalımı'yla derinleşen ekonomik kriz, dünyayı sarmak üzeredir.

SESLENDİRME 8- 10:01:50-10:02:00

Savaşın nelere mâl olduğunu iyi bilen Atatürk'ün "Yurtta Barış, Dünyada Barış" ilkesi, cumhuriyetin dış politikasının temelini oluşturmaktadır.

SESLENDİRME 9- 10:02:05-10:02:18 (22)

1930'lu yılların ortaları bütün dünyada savaş çığırtkanlığının yapıldığı bir dönemdir... Önce Avrupa'yı, sonra dünyayı kana bulayacak hareket. Almanya'dan başlamak üzeredir.

SESLİNDİRME 10- 10:02:25-10:02:36 (38)

1938'de Atatürk'ün ölümüyle, Kurtuluş Savaşı'ndaki onun silah arkadaşı, eski başbakanlardan İsmet İnönü cumhurbaşkanı olmuştur.

SESLİNDİRME 11- 10:02:42-10:02:55 (58)

Avrupa'nın diğer ucunda, İngiltere'de ise yönetim değişimi yaşanacaktır. Savaşı iyi bilen, eski bir asker ve bakan Winston Churchill, 1940 yılında İngiltere'de başbakan olacaktır.

SESLİNDİRME 12-10:03:02-10:03:12 (15)

Sonunda korkulan gerçekleşir: 1 Eylül 1939'da Almanya'nın Polonya'ya girmesiyle birlikte, 2. Dünya Savaşı başlar...

SESLİNDİRME 13- 10:03:32-10:03:47

Savaş Avrupa'ya yayılırken, İnönü, 19 Mayıs 1940'ta Ankara'daki Gençlik ve Spor Bayramı'nda şunları söylüyordu: "Türkiye'nin hiç kimseden ne bir hak, ne toprak talebi; ne de hiç kimseye hak ve toprak borcu vardır."

SESLİNDİRME 14- 10:03:49-10:04:00

Önce Polonya, Fransa derken sonra Yunanistan ve Bulgaristan'ı işgal eden Alman orduları, 1941 yılının Haziran ayında Türkiye'nin batısına, Trakya sınırına dayanır.

SESLİNDİRME 15- 10:04:04-10:04:17

Avrupa Kıtası'nın iki ucundaki iki devlet. Türkiye savaşın kıyısında, İngiltere ise savaşın pençesindedir. Almanya'nın bütün şiddetini üzerine çeken İngiltere, Türkiye'nin de savaşa girmesini istemektedir.

SESLİNDİRME 16- 10:04:20-10:04:36

Bir yanda Müttefikler, bir yanda Mihver Devletleri... Tarafsızlığını korumaya çalışan Türkiye'nin savaş yıllarındaki dış politikasını İnönü şöyle özetler: "Savaşa girmemek ve hiçbir koşul altında savaşa katılmamak, önceden verilmiş karara dayanmaktadır."

SESLİNDİRME 17- 10:04:40-10:04:47 (50)

Uzun yıllar savaşarak Cumhuriyeti kuran askerler şimdi ülkenin yönetiminde idiler ama savaştan en çok onlar kaçınıyorlardı.

RÖP: 18- 10:04:53-10:05:18

ÖZDEN TOKER / PEMBE KÖŞK'TE RÖPORTAJ –1

"Derdi ki: Arı kovanına elini sokmak kolaydır, insan cehaletle ne olacağını bilmeden elini oraya sokabilir. Ama elini oradan çıkarmak sonra çok zor olur. Onun için savaşa girmek kolay ama oradan çıkmak zor. Onun için bizim haklarımıza tecavüz edilmediği müddetçe bizim savaşa girmemize hiçbir şekilde yani sulhtan ayrılmamıza, barıştan ayrılmamıza hiçbir neden göremiyorum derdi"

SESLENDİRME 19- 10:05:19-10:05:34 (37)

Ama Türkiye taraf seçmeye zorlanmaktadır. Almanya'nın saldırısından çekinen Türkiye, bir yandan Almanya ile ilişkilerini sıcak tutmakta ve ticaret yapmakta; öte yandan Sovyetlerin ve Müttefiklerin de yanında yer almaya çalışmaktadır.

SESLENDİRME 20- 10:05:40-10:05:48 (10:05:46-10:05:50 Ekmek Karnesi)

Savaşlar ölümlerle birlikte bir kez daha kıtlığı da getirir bütün dünyaya ve Türkiye'ye... Ekmeğin karneye bağlandığı yıllar başlar...

SESLENDİRME 21- 10:05:52-10:06:03

Cumhuriyetin çocukları henüz yetişmiş, devrimin ideallerini gerçekleştirmek için görev başına geçmiştir. Türkiye bu gençleri yeni bir savaşta yitirmek göze alınamazdı...

SESLENDİRME 22- 10:06:05-10:06:11 (14)

Barışı korumaya kararlı İsmet İnönü ve kurmayları sık sık toplanarak durum değerlendirmesi yapıyordu.

SESLENDİRME 23- 10:06:19-10:06:32

Türkiye'nin ekonomik ve askeri teknolojisi o yıllarda kendini korumak için bile yeterli değildi. Bu gerçeğe rağmen Türkiye'de savaş yanlıları da vardı. İnönü, bir yandan bunlarla da mücadele ediyordu.

SESLENDİRME 24- 10:06:40-10:06:54

Savaşın dehşetini radyolardan, dergilerden ve sinemalardan izleyen dönemin gençleri korku içindeydi. Bu gençlerden biri de Adana'da, 1940'lı yıllarda bir yatılı okul öğrencisi olan Sudi Abaç'tı...

RÖP:25- 10:06:55-10:07:18

SUDİ ABAÇ / VAGONDA RÖPORTAJ - 1

"... Gece yattığımız zaman leyli okulda, aşağı yukarı bir iki saat uyuyamazdık. Ya derdik; buraya bomba düşse, her tarafta pasif koruma var. Perdeler kalın, gazete kağıtları, halılar filan, onlarla kapatılmış pencereler, ışık sızdırılmıyor. Uçaklarla bir taarruza maruz kalır diye, okullar veyahut da önemli yerler. Evler de öyleydi, kamufle ediliyordu."

SESLENDİRME 26- 10:07:20-10:07:41 (45)

Türkiye savaştan uzak durmaya çalışırken, İngiltere ise kendini savunmak için olağanüstü bir çaba harcıyordu. Kıta Avrupası'ndaki ülkeler kısa zamanda yenilirken, İngiltere'yi de benzer bir son mu bekliyordu? Pes etmeye niyeti olmayan Churchill, halkına sadece "kan, emek, gözyaşı ve ter" vaad ediyordu.

SESLENDİRME 27- 10:07:49-10:08:02

Almanya'yla ve Müttefiklerle iyi geçinmeye çalışan ve karşılıklı anlaşmalar imzalayan Türkiye'nin barış isteği ve kararlılığı dönemin dergilerindeki çizgilere yansıyor; endişe içindeki halkı bir parça olsun rahatlatıyordu.

RÖP: 28- 10:08:05-10:08:33

ÖZDEN TOKER / PEMBE KÖŞK'TE RÖPORTAJ - 2

"Dikkatli, tarafsızlık politikası sürdü. Ama her iki tarafa karşı da çok dikkatli davranırdı. Her iki ülkenin mesela büyükelçileri ile, yani ben çocuktum ama hatırlıyorum Von Papen'i; Von Papen'in çocukları ile ilişkimiz vardı. İngiliz Büyükelçisi Hugessen, O'nunla da böyle yakın bir ilişkilerimiz vardı. Hani onlarla hepsiyle aynı mesafeli olarak, fakat kendisini saydırarak o mesafeyi muhafaza ederdi."

SESLENDİRME 29- 10:08:35-10:08:50 (53)

1943 yılına gelindiğinde savaşta önemli bir kırılma noktası yaşanıyordu. Kuzey Afrika'da ve Stalingrad'da ağır yenilgiler yaşayan Almanya'nın savaşı kazanamayacağı belli olmuştu. Peki ama savaş daha ne kadar sürecekti?

SESLENDİRME 30- 10:08:56-10:09:13

Müttefikler, Türkiye'yi silahlandırarak Almanya'ya karşı yeni bir cephe açmayı ve kesin kararın verileceği bir gizli toplantının yapılmasını istiyordu. Adana'nın yakınındaki Yenice'de "üçgen" denilen demiryollarının birleştiği bir noktada görüşülecekti...

RÖP: 31- 10:09:14-10:09:55

MÜSLÜM KURU / VAGON ÖNÜNDE RÖPORTAJ

"Bir gün sonra mı ne geleceklermiş. O zamana kadar bize dediler ki, bu tren yoluna yakın evleri, duvarlarını badana yapın dediler. Biz işte kim muhtar filan geldi, dedi bu ev, şu ev hep bütün evleri gösterdi. Sahiplerini de çağırdı. Dedi ki; bu evleri badana yapacaksınız. Bak İsmet Paşa, Churchill gelecek, burada hatta gidecek, görmesin dedi. Temiz görsün hiç olmazsa dedi. Evet böylelikle badana yaptık, bir gün sonra geldiler."

SESLENDİRME 32- 10:09:59-10:10:04

30 Ocak 1943... Türkiye siyasi tarihinin önemli günlerinden biri...

SESLENDİRME 33- 10:10:05-10:10:21

Adana'daki hava alanına inen Churchill'i dönemin Başbakanı Şükrü Saraçoğlu karşılıyor. Churchill, araba ile o zamanlar küçük bir istasyon olan Yenice'ye getiriliyor.

SESLENDİRME 34- 10:10:24-10:10:32

Atatürk'ün Beyaz Tren'i şimdi önemli konukları ağırlamaktadır. Tren Yenice'nin hemen yanındaki boş bir hattadır.

SESLENDİRME 35- 10:10:36-10:10:45

Her hafta sonu Adana'daki yatılı okullarından Mersin'e dönen gençleri, o gün bir sürpriz beklemektedir: Trenleri Yenice'de durdurulur...

RÖP: 36- 10:10:48-10:11:22

SUDİ ABAÇ / VAGONDA RÖPORTAJ - 2

"Yenice'ye geldik. Yalnız uzaktan fark ettim askerler filan var, polis var, jandarma var vs. düdük çalıyor ama niye çalıyor bize mi başkasına mı, onu da anlamadık. İstasyona geldik, hemen geldi şeyler polisler, "aşağı inmek yasak" dedi, beyler. Yenice görüşmesini biz şeyden, pencere aralıklarından şöyle ancak takip edebiliyorduk. Biz de kenardan kenardan böyle seyrediyorduk. Bizim vagondan ancak işte bir şeyler kapmaya çalışıyoruz."

SESLENDİRME 37-10:11:23-10:11:26

Yenice halkından gizli, görüşmeyi hatırlayan bir kişi daha yaşıyor...

RÖP: 38-10:11:28-10:11:51

FERDANE DALOĞLU / İSTASYONDA RÖPORTAJ

"Bütün halk evlerde, kahvehanelerde, pazarlarda boşaldık. Hep millet gittik, kavuştuk. Vardık, ben çiçek topluyorum, kır çiçeği. İsmet Paşa'nın eline kıştıracağım. Adamı arıyorum ki çıkayım yukarıya. Nasıl olduysa araladım,

çıktım. Eline verdim, "Çiçek kadar nadir olasin" dedi. Başıma şöyle bir elledi, ama beni indirdiler aşağıya..."

SESLİNDİRME 39- 10:11:53-10:12:10

Savaşın seyrine yön verecek toplantı, sade bir vagonda yapıyordu. Liderler, bürokratlar ve askerler vagondaki küçük bir masanın çevresinde idiler...

SESLİNDİRME 40- 10:12:16-10:12:24

Savaş bütün şiddetiyle devam ederken, iki farklı amaç için bir araya gelen iki eski asker, şimdinin iki devlet adamı...

SESLİNDİRME 41- 10:12:25-10:12:49 (52)

İnönü, Türkiye'nin Kurtuluş Savaşı'nda başarılar gösteren bir komutandı; Churchill ise Birinci Dünya Savaşı sırasında 1915'teki Çanakkale Savaşı'nda Britanya Donanması'nın başındaydı. Churchill'in donanması Çanakkale'yi geçememişti. O zaman karşı tarafta olanlar, şimdi bir arada olmak zorundaydı. Görüşme samimi bir havada başladı.

RÖP: 42- 10:12:55-10:13:35

ÖZDEN TOKER / PEMBE KÖŞK'TE RÖPORTAJ – 3

"Ama gene bir tartışma, bir önemli meseleleri konuştukları bir anda birden bire Churchill hatırına bir şey gelmiş gibi arkadaşlarına sesleniyor. Diyor; benim diyor," nerde önemli bir mektubum vardı, bana verecektiniz." İşte arkadaşları getirip mektubu veriyorlar. Hemen Churchill ayağa kalkıyor, önünü ilikliyor, böyle çok ciddi bir hal takılarak, o sırada tabi babam da tabi o da ayağa kalkıyor ve babama diyor ki; "Kral Hazretleri'nin size bir mesajı var. Eğer izin verirseniz, müsaadenizle onu size teslim etmek istiyorum" diyor. Babam da aynı ciddiyetle, o da Churchill'in önüne gidiyor, ayakta, hafifçe başını eğiyor, "Bu benim için büyük şeref olacaktır" diyor. "Teşekkür ederim" diyor."

SESLİNDİRME 43- 10:13:36-10:13:52

ABD Başkanı Roosevelt'le birlikte Churchill, Türkiye'yi savaşa sokarak yeni bir cephenin açılmasını, böylece Müttefiklerin biraz olsun rahatlamasını amaçlıyordu. Türkiye ise, tarafsızlığını korumaya çalışıyor, savaştan uzak duruyordu.

SESLİNDİRME 44- 10:13:55-10:14:01

İki inatçı adam... İssiz bir demiryolundaki vagonda, iki satranç ustası...

SESLİNDİRME 45- 10:14:02-10:14:05

Usta iki diplomat böyle gerilimli toplantıları iyi bilirdi.

SESLENDİRME 46- 10:14:09- 10:14:17 (19)

İnönü, ketum, temkinli, iyi bir stratejist'ti.
Churchill ise atılgan, mücadeleci ve azimliydi...

SESLENDİRME 47- 10:14:21-10:14:43

Churchill, kendi tarafının görüşlerini yansıtan taslak bir metni İnönü'ye verdi. Türkiye ise, işi yokuşa sürmek için, savaşa girebilmesini askeri ihtiyaçlarının karşılanması koşuluna bağlamış ve uzun bir liste oluşturmuştu. Bu listede teçhizatının tamamen yenilenmesinden, gıda yardımına kadar birçok istek sıralanıyordu...

SESLENDİRME 48- 10:14:46- 10:15:04 (07)

Bu listeyi o dönemde karşılaması pek mümkün olmayan İngiltere, bu tavır karşısında en azından Türkiye'nin, Almanya'ya daha fazla destek vermemesini garantilemek istiyordu. Ayrıca Almanya'nın Doğu Avrupa'daki lojistik kaynaklarını yok etmek için Türkiye'den üs istiyordu...

SESLENDİRME 49- 10:15:09-10:15:23

Genel toplantıdan sonra askeri ve siyasi heyetler arasında ikişer toplantı daha yapıldı. Görüşmenin Resmi tutanakları ve yazışmalar çetin pazarlıkların yapıldığını ortaya koyuyor...

SESLENDİRME 50- 10:15:26-10:15:33 (38)

Bu buluşma, Churchill'in Anadolu topraklarında ikinci kez istediğini elde edememesiyle sonuçlanacaktı.

SESLENDİRME 51- 10:15:43-10:16:02

Adana'ya dönen liderler, trenin önünde o ünlü tarihî el sıkışmayı yaparlar. Oğlunun kullandığı "Commando" uçağıyla Türkiye'den ayrılırken Churchill, savaşın daha ne kadar uzayacağını düşünüyordu muhtemelen. Stalin ve Roosevelt, kötü haberi kısa bir süre sonra Churchill'den almıştı.

SESLENDİRME 52- 10:16:03- 10:16:12

Savaşa katılma konusundaki baskılar şimdilik atlatılmıştı. Churchill'i uğurladıktan sonra, Yenice İstasyonu'nda dolaşan İnönü'nün rahatladığı belli oluyordu.

SESLENDİRME 53- 10:16:16- 10:16:21

İki gün sonra basına yansıyan manşetlerle birlikte Türkiye de rahatlamıştı...

SESLİNDİRME 54- 10:16:23-10:16:44

Dünyanın dört bir yanında bütün şiddetiyle iki yıl daha süren savaş 1945'te nihayet sona erdi. Sonuç: Yaklaşık 55 milyon ölü... Milyonlarca yaralı; yanmış, yıkılmış kentler, ülkeler... Haklı ya da haksız bütün savaşanların kaybettiği ortadaydı...

Kararma-Açılma

SESLİNDİRME 55- 10:16:47-10:17:08

Avukat Sudi Abaç, bugün yorgun bedeniyle tam 64 yıl sonra, İnönü-Churchill görüşmesinin yapıldığı yerde... Beyaz Tren'in ünlü vagonu artık Mersin Yenice'de... 1943'teki tarihî görüşmenin yapıldığı vagona, İnönü ve Churchill'i izleyen Sudi Abaç'ın kaderini bu olay değiştirmiş.

SESLİNDİRME 56- 10:17:09-10:17:18 (22)

İdari olarak Mersin'e bağlı olan Yenice'de gerçekleşen görüşme, tarihe "Adana Mülakatı" ya da "Adana Konferansı" olarak geçmiş.

SESLİNDİRME 57- 10:17:28-10:17:37 (40)

Sudi Abaç, Yenice Görüşmesi'nin unutulduğunu, yeterince önemsenmediği, gizli görüşmenin ve trenin adeta 'gizli' kaldığını düşünüyor.

SESLİNDİRME 58- 10:17:45-10:17:53 (56)

Sudi Abaç, görüşmenin yapıldığı vagona görüntüleri izlerken 1943'e, gizli toplantının yapıldığı ana gidiyor...

SESLİNDİRME 59- 10:18:23-10:18:34 (36)

Savaşın yıkımından kurtulan bir kuşağın temsilcisi olan Sudi Abaç, Barış Parkı'ndaki fotoğraf sergisini gezerken, tanık olduğu görüşmeyi bir kez daha anımsıyor...

RÖP: 60- 10:18:39-10:18:56

SUDİ ABAÇ / DREZİNDE RÖPORTAJ - 3

"Benim içimde bir ukdeydi bu. Bunu ancak böyle bir olayla yani kurtuluşu sembolize edecek olan bu trenle, barış treniyle halka yaklaşmak, dünyaya yaklaşmak, dünyaya gerçekleri anlatmaktı."

SESLİNDİRME 61 - 10:18:58-10:19:12

Sudi Abaç'ın üniversite yıllarında treni bulma ve Yenice'de sergileme tutkusu iyi belirginleşir. Vagonun nerede olduğunu bilmeyen Sudi Bey, bütün Türkiye'de gençlik anılarının trenini aramaya başlar...

RÖP: 62 - 10:19:16-10:19:54

SUDİ ABAÇ / VAGONDA RÖPORTAJ - 4

"İzmir'den başladım, yok bilmiyorlar bile öyle bir şey olmaz. Sonra şey Adapazarı'ndan şey yaptılar; met ettiler, oraya gittik orda da yok. Sonra Eskişehir'e geçtik, orada da yok. Dinliyorlar beni ama yok diyorlar böyle bir şey. Olsa keşke versek. Derken Samsun, Samsun diyorum, Sivas'a da gittim, orada da yok dediler, yok dediler. Yok Konya'da yok dediler."

SESLENDİRME 63-10:19:58-10:20:04 (06)

Vagona ulaşamayan ve umutlarını yitiren Sudi Bey, barış tutkusunu çizdiği karikatürlere yansıtmaktadır.

SESLENDİRME 64- 10:20:15-10:20:27 (29)

Aradan yıllar geçer ve bir gün vagonun Konya'da olabileceğine dair bir haber alır... Anılarının vagonuna bu kez yaklaşmıştır. Tarihin gizli kalmış bir yönünü tekrar gün ışığına çıkarmak üzeredir.

RÖP: 65- 10:20:33-10:21:53

SUDİ ABAÇ / VAGONDA RÖPORTAJ - 5

"Birkaç yerden geçtik vagon çok var. Geçtik bir tanesi dikkatimi çekti, şurada (ayağa kalkıp banyoyu gösteriyor) bir dakika, şu dikkatimi çekti. Burası tuvaletti, şimdi bilmiyorum nedir. Burası tuvaletti. Şurada bir şey vardı; "abteshane" diye bir yazı. Pirinç bir levha üzerine siyah boyamak suretiyle bu harfleri yapmışlar. O mesafeden onu gördüm ve hatta utandım, ya böyle bu şekilde olur mu, yazılır mı, daha başka türlü kullandı yabancıların şeyleri var ya tuvaletle ilgili terimleri onlardan birini kullanabilirdi şeklinde, kendimize göre yorum yapıyoruz. Gel içeri girelim dedim. İçeri girdik; bu salon, şurasını kümes yapmış, şu tarafta bir yerde yatak koymuş, şilte. Berbat, pislik içerisinde... Dedim bunu aynen dirilteceğiz ve bunu buradan alacağız törenle. Yenice'ye, bu toplantının yapıldığı yere koyacağız. Büyük bir arazi tespit ettik orada, oraya işte bu arazi, orada bir park yapacağız."

SESLENDİRME 66- 10:21:56-10:22:07 (10)

Barışı simgeleyen vagona bireysel çabası sayesinde kavuşmuştur Sudi Abaç... Vagon, Demiryolları Genel Müdürlüğü'nce aslına sadık kalmaya çalışılarak restore edilir.

SESLENDİRME 67- 10:22:16-10:22:38 (42)

Tarihi görüşmenin 50. yıldönümünde 30 Ocak 1993'te, Türk ve İngiliz yetkililerin katılımıyla vagon, İnönü-Churchill Barış Parkı'na dönüştürülen yerde sergilenmeye başlar. Törene Başbakan Yardımcısı sıfatıyla İsmet İnönü'nün oğlu Erdal İnönü ve İngiltere Büyük Elçisi John Goulden katılır.

SESLENDİRME 68- 10:22:52-10:22:59

Bu yaşlı adam, barışın değerini çok iyi biliyordu. Onun bu duyarlılığına Yenice Belediyesi de sahip çıktı.

SESLENDİRME 69- 10:23:09-10:23:16

Şu anda Barış Parkı'nın içinde bulunan vagon, görüşmenin yapıldığı demiryolu hattının biraz yakınında...

SESLENDİRME 70- 10:23:16-10:23:34

Konstrüksiyon ve tasarım yönünden döneminin teknoloji harikası olan bu vagon, bugün yalın güzelliğiyle Çukurova'nın bereketli tarlalarının ortasında, hareketsiz duruyor. Orijinal tasarımı bozulmuş olan vagon, yine de geçmişin anılarını bugüne aktarıyor...

SESLENDİRME 71- 10:23:59-10:24:02

Sudi Abaç'ın mesajı, bugünkü kuşaklara ulaşmış görünüyor.

SESLENDİRME 72- 10:24:02-10:24:14 (16)

" Çok zor şartlar içerisinde büyük bir ileri görüşlülük ve kararlılıkla ülkemizi savaş cehenneminden koruduğunuz ve biz nesillerin babasız kalmasını önlediğiniz için size müteşekkirim."

SESLENDİRME 73- 10:24:19-10:24:25

Anı defteri buna benzer duygularla dolu... Farklı dillerde yazıya dökülmüş barış mesajları...

SESLENDİRME 74- 10:24:26-10:24:32

Bu defterde Churchill'in torunu Christine'nin, barışı seçenlere şükran duygularını yansıtan satırları da var.

SESLENDİRME 75- 10:24:35-10:24:46

Vagonun küçük ziyaretçileri de eksik olmuyor. Yöredeki okullardan gelen çocuklar için bu ziyaret, barışın gelecek kuşaklarda yaşatılabilmesi umutlarını yeşertiyor.

SESLİNDİRME 76- 10:24:49-10:25:04

Yenice, bugün yaklaşık 10.000 kişinin yaşadığı bir belde. 1943'te gerçekleşen görüşmenin izleri her yerde... Tarihi anın tanığı olan yalnızca 3 kişi kalmış ama görüşmenin anısını yeni kuşaklar yaşıyor...

RÖP: 77- 10:25:05-10:25:36

VELİ SERİN / BARIŞ PARKI'NDA RÖPORTAJ

Biz, dünyada savaşların değil, barışların, barışın hakim olduğu bir dünya bekliyoruz. Buna katkı sağlamak hatta bu umutlarımızı azaltmadan sabit tutmak için 1 Eylülde Dünya Barış Günü dolayısıyla yaptığımız tüm etkinliklerde bu parkı mekan olarak seçmiş bulunmaktayız. Hatta onun da ötesinde dünya barışına ne kadar önem verdiğimizizi İnönü ve Churchill'in tokalaştığı anı beldemizin amblemi olarak seçmiş bulunmaktayız.

SESLİNDİRME 78-10:25:37-10:25:48 (50)

Tarihi tokalaşmanın fotoğrafı, Adana-Mersin karayolunda şehrin her iki girişinde. İnönü-Churchill Barış Parkı'na giden sokağın adı İnönü-Churchill sokağı.

SESLİNDİRME 79- 10:25:53-10:25:55

Yenice İstasyonu...

SESLİNDİRME 80- 10:26:00-10:26:14

1943'te İnönü'nün drezinle gidip geldiği hatta, bugün yoğun bir demiryolu trafiği var. Yenice'nin ortasından geçen hatta, banliyö trenleri Adana-Mersin arasında yolcuları taşıyor...

SESLİNDİRME 81- 10:26:22-10:26:56 (58)

Genç Yeniceliler Churchill'in adını Barış Parkı'na vermişler, konukseverliklerini gösterircesine parka, kısaca "Çörçil" diyorlar. Düğünler, toplantılar için "Çörçil"e gidiliyor... Bir zamanlar Anadolu insanını savaşın eşliğinden döndüren bu yer, şimdiki kuşakların düğünlerine sahne oluyor artık...

SESLİNDİRME 82- 10:27:02-10:27:13

Her yıl "1 Eylül Dünya Barış Günü" nedeniyle Yenice'de bir "Barış Festivali" düzenleniyor. Belediyenin düzenlediği festivalin esin kaynağı tabii ki, İnönü-Churchill görüşmesi...

SESLENDİRME 83- 10:27:15-10:27:31 (35)

Etkinlik Türkiye'ye ve dünyaya barışın önemini ve değerini bir kez daha anlatıyor. Her yıl düzenlenen "Barış Yürüyüşü"nün sonunda İnönü-Churchill Barış Parkı'ndaki meşale yakılıyor... Paneller, sergiler hep barış adına...

SESLENDİRME 84- 10:27:44-10:27:55

Sudi Abaç'ın kararlılığı olmasaydı, Cumhuriyet devrimlerinin ve görüşmenin tanığı olan vagon, anılarıyla birlikte toplumsal bellekten belki de silinip gidecekti...

SESLENDİRME 85- 10:27:56-10:28:05

Barışa her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyulan günümüzde, bu 'mütevazı vagon' Türkiye'ye ve dünyaya barış mesajları vermeye devam ediyor...

86- 10:28:09-10:28:48 Bitiş Jeneriği

SON